

BIJLAGE 2

Aanvullende Zienswijze Microsoft van 19 september, 22 september en 5 oktober 2017 met reactie Autoriteit Persoonsgegevens

Inhoudsopgave

Samenvatting zienswijze Microsoft	1
1. Beslissing CNIL	1
2. Toestemming	4
3. Doelbinding en big data	6
4. Overschrijven privacy-vriendelijke instellingen	6
5. Feitelijke onjuistheden of omissies	9

Samenvatting zienswijze Microsoft

Bij brieven van 19 september, 22 september en 5 oktober 2017 heeft Microsoft een zienswijze gegeven op de definitieve bevindingen van het onderzoek met betrekking tot Windows 10 van de Autoriteit Persoonsgegevens.¹ De Autoriteit geeft in deze bijlage aan of – en zo ja, in hoeverre, de zienswijze heeft geleid tot aanpassing van de definitieve bevindingen. Samengevat voert Microsoft het volgende aan.

Microsoft reageert op vier inhoudelijke elementen uit het rapport, en noemt 14 feitelijke onjuistheden of omissies.

Microsoft wil dat het rapport aandacht besteedt aan de beslissing van de CNIL (de Franse toezichthouder op de verwerking van persoonsgegevens) van 29 juni 2017. De CNIL heeft volgens Microsoft specifiek geconcludeerd dat betrokkenen in de Creators Update adequaat worden geïnformeerd en dus een geïnformeerde beslissing kunnen nemen om toestemming te geven. Microsoft noemt tevens besluiten van de Zwitserse en Beierse toezichthouders op de verwerking van persoonsgegevens.

Microsoft betoogt dat de AP heeft miskend zij haar privacy-instellingen mede heeft gebaseerd op de criteria voor toestemming voor het gebruik van cookies van de Autoriteit Consument en Markt (ACM), de Artikel 29-werkgroep en de CNIL.

Microsoft betoogt dat de AP strenger is dan de Artikel 29-werkgroep als het gaat om doelbinding bij Big Data verwerkingen. De Artikel 29-werkgroep hanteert volgens Microsoft een flexibele benadering door waarborgen te noemen waarbij verdere verwerking voor analytics verenigbaar zou zijn.

Verder stelt Microsoft zich op het standpunt dat de bevinding van de AP dat privacy-vriendelijke instellingen in de Anniversary Update zijn overschreven bij de upgrade naar de Creators Update, alleen voor een klein deel van de gebruikers van toepassing is. Dit moet volgens Microsoft in het rapport tot uitdrukking worden gebracht.

Hierna worden de standpunten en stellingen van Microsoft besproken.

1. Beslissing CNIL

Zienswijze Microsoft: De AP schetst volgens Microsoft in het rapport een incompleet beeld van de relevante juridische vragen. Bij de ontwikkeling van de privacy-instellingen van de Creators Update heeft Microsoft haar discussies met de CNIL over haar vergelijkbare onderzoek naar Microsofts verwerking van gegevens in Windows 10 in acht genomen. Volgens Microsoft concludeert de CNIL in haar op 29 juni 2017 gepubliceerde beslissing over de officiële sluiting van het onderzoek dat betrokken nu adequaat worden geïnformeerd en dus een geïnformeerde beslissing kunnen nemen. Hoewel de AP contact heeft

¹ Bij brief van 29 augustus 2017 heeft de Autoriteit Persoonsgegevens (AP) het rapport van Definitieve Bevindingen van het onderzoek met betrekking tot Windows 10 - De verwerking van persoonsgegevens via telemetrie aan Microsoft Corporation (hierna: Microsoft) verstuurd. Hierbij heeft de AP Microsoft in de gelegenheid gesteld om uiterlijk 12 september 2017 schriftelijk en gemotiveerd aan de AP mede te delen of zij bezwaren had tegen het voornemen tot openbaarmaking. De AP heeft op verzoek van Microsoft vijf werkdagen uitstel verleend. Microsoft heeft per Engelstalige brief met Nederlandstalige bijlage gereageerd per e-mail van 19 september 2017. De Nederlandstalige brief is nagestuurd op 22 september 2017. Microsoft heeft een aanvullende reactie gegeven per brief van 5 oktober 2017. De AP duidt voornoemde brieven hierna gezamenlijk aan als: Zienswijze Microsoft.

onderhouden met de CNIL en andere toezichthouders, en sommige details daarvan in het Rapport heeft vermeld, besteedt het Rapport geen enkele aandacht aan de beslissing van de CNIL. Microsoft noemt ook besluiten van de Zwitserse en de Beierse toezichthouders op de bescherming van persoonsgegevens.

Reactie Autoriteit Persoonsgegevens: De AP stelt voorop dat de scope van haar onderzoek een andere was dan die van de CNIL en de Beierse toezichthouder en de AP bovendien diepgaander onderzoek heeft verricht. Bovendien heeft de AP de gegevensverwerking via telemetrie door Microsoft getoetst aan de bepalingen van de Wet bescherming persoonsgegevens. De CNIL heeft haar conclusie gebaseerd op de Franse wetgeving voor gegevensbescherming (de *Loi n° 78-17 du 6 janvier 1978 relative à l'informatique, aux fichiers et aux libertés*, zoals laatst herzien op 31 januari 2017²). Hoewel de Zwitserse toezichthouder geen deel uitmaakt van de Artikel 29-werkgroep en toetst aan Zwitserse dataproductiewetgeving, heeft de Artikel 29-werkgroep naar aanleiding van de conclusies van de Zwitserse toezichthouder (met aannames over verbeteringen die Microsoft zou doorvoeren in de Creators Update³) op 15 februari 2017 een openbare brief aan Microsoft gestuurd waarin zij haar zorgen uit of de voorgenomen wijzigingen in de Creators Update wel gaan voldoen aan de vereisten van specifieke, op informatie berustende toestemming. De Artikel 29-werkgroep heeft tevens benadrukt dat Microsoft gegevens alleen voor specifieke, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigde doeleinden mag verwerken, en dat zij nog vragen heeft over de proportionaliteit van de gegevensverwerking.⁴

De AP benadrukt voorts dat zij haar conclusies ten aanzien van het ontbreken van informatie baseert op haar eigen uitgebreide technische onderzoek naar de feitelijke gegevensverwerking. De AP heeft op grond van die feiten beoordeeld dat de informatie die Microsoft aan betrokkenen verstrekt bij de keuze voor volledige of standaardtelemetrie, en de verwerking van telemetriegegevens voor reclamadoeleinden en verbetering van producten en diensten van Microsoft, ontoereikend is. Op grond daarvan concludeert de AP dat Microsoft de artikelen 7 en 8 van de Wbp overtreedt, juncto artikel 6 van de Wbp.

De conclusies van de andere toezichthouders werpen op de uitkomsten van het onderzoek van de AP geen nieuw licht. Daartoe wijst de AP op het volgende. De Beierse toezichthouder heeft onderzoek gedaan naar Windows Enterprise. Dit is de grootzakelijke versie van Windows 10, die andere instellingsmogelijkheden en installatiemenu's bevat dan de door de AP onderzochte particuliere en kleinzakelijke versies van Windows 10 (Home en Pro). De conclusies van de Beierse toezichthouder zijn daarom niet relevant voor de beoordeling door de AP.

De CNIL heeft onderzoek gedaan naar bovenmatige gegevensverwerking (vergelijkbaar met artikel 10 van de Wbp), naar toestemming voor het gebruik van het Reclame ID voor het tonen van gepersonaliseerde advertenties op grond van surfgedrag, en naar een beveiligingskwestie (vergelijkbaar met artikel 13 van de Wbp). De CNIL heeft geen onderzoek gedaan naar de feitelijke gegevensverwerking via telemetrie, en is bij haar besluit om het onderzoek te sluiten, afgegaan op de openbare informatie die Microsoft aan betrokkenen heeft verstrekt. In weerwil van wat Microsoft betoogt, leest de AP in het openbare besluit van de CNIL⁵ daarom niet dat Microsoft rechtsgeldige toestemming zou verkrijgen voor de gegevensverwerking via telemetrie, voor alle vijf doeleinden van de gegevensverwerking. De CNIL schrijft: "*Users are now informed, through a clear and precise information, that an advertising ID is intended to track their web-browsing in order to offer them personalized advertising.*" De CNIL schrijft ook: "*Furthermore, the installation*

² Bron: <https://www.cnil.fr/fr/loi-78-17-du-6-janvier-1978-modifiee>.

³ Zie bijvoorbeeld: Reuters, Microsoft agrees to Windows 10 adjustments with Swiss data watchdog, 11 januari 2017, URL: <https://www.reuters.com/article/us-microsoft-swiss/microsoft-agrees-to-windows-10-adjustments-with-swiss-data-watchdog-idUSKBN14V1RP>.

⁴ Brief Artikel 29-werkgroep aan Microsoft over Windows 10, 15 februari 2017, URL: http://ec.europa.eu/newsroom/document.cfm?doc_id=42947.

⁵ CNIL, Windows 10: official closure of the formal notice procedure served on MICROSOFT CORPORATION, 29 June 2017, URL: <https://www.cnil.fr/en/windows-10-official-closure-formal-notice-procedure-served-microsoft-corporation>

procedure of Windows 10 has been modified: users cannot complete this installation unless they have expressed their choice regarding activation or deactivation of the advertising ID. Moreover, they can reverse this choice at any time."⁶

De conclusie van de CNIL ten aanzien van het verkrijgen van toestemming is dus beperkt tot de gegevensverwerking via het Reclame ID om surfgedrag in Edge te volgen voor gepersonaliseerde advertenties in de browser. De AP heeft deze specifieke verwerking van het Reclame ID niet onderzocht. De AP heeft alleen onderzocht of Microsoft ondubbelzinnige (op specifieke informatie berustende) toestemming verkrijgt om het Reclame ID te gebruiken om Microsoft en app-ontwikkelaars in staat te stellen om gebruikers te herkennen, en om hen gepersonaliseerde advertenties in de apps te tonen. De AP heeft de aanvullende gegevensverwerking via het Reclame ID (gebruik door advertentienetwerken op het web) dus niet onderzocht, maar deelt wel de conclusie van de CNIL dat de informatie in het installatiescherm over het Reclame ID ten aanzien van dit doeleinde (gebruik in apps) voldoende duidelijk is. De AP deelt alleen niet de conclusie dat gebruikers hiervoor ondubbelzinnige toestemming hebben kunnen geven. Microsoft maakt gebruik van vooraangevinkte toestemmingsvakjes, en daarmee van opt-outmogelijkheden, terwijl zij van opt-in uit dient te gaan. De AP licht dit in het rapport definitieve bevindingen (in paragraaf 5.7.1, onder het kopje 'ondubbelzinnig') als volgt toe:

*Als een 'opt out' mogelijkheid wordt geboden, kan uit het uitblijven van een reactie niet afgeleid worden dat betrokkenen toestemmen in het gebruik van hun gegevens voor de verschillende verwerkingen van telemetriegegevens. Het uitblijven van een reactie kan immers allerlei oorzaken hebben. Microsoft kan hieruit hooguit afleiden dat betrokkenen er geen bezwaar tegen hebben gemaakt. Dit komt niet overeen met het bewust geven van toestemming. De verantwoordelijke kan bij twijfel niet bewijzen dat de betrokkene toestemming heeft gegeven voor de gegevensverwerking. Bij 'opt in' is dat wel het geval. De AP verwijst daarbij ook naar wetenschappelijk onderzoek naar gedrag van mensen (behavioural economics), waaruit blijkt dat een ontwerpkeuze voor opt-in of opt-out ingrijpende gevolgen heeft. Gedrag van mensen wordt sterk beïnvloed door een irrationele onwil om te veranderen. Deze 'status quo bias' leidt ertoe dat mensen de aangeboden privacy-instellingen niet wijzigen, ook als de instellingen niet overeenkomen met hun privacy-voorkeuren.*⁷

De CNIL heeft daarnaast onderzoek ingesteld naar de vraag of de gegevensverwerking via standaardtelemetrie bovenmatig was. De CNIL concludeert: "*The company has nearly reduced by half the volume of collected data within the "basic" level of its telemetry service which is capable of identifying the system's functional issues and solving them. It has restricted its collection to the sole data strictly necessary for maintaining the proper functioning of its operating system and applications, and for ensuring their security.*" Ten aanzien van deze conclusie bestaat geen verschil van inzicht met de CNIL. De AP heeft feitelijk vastgesteld dat de gegevensverwerking via standaardtelemetrie sinds de invoering van de Creators Update inderdaad is beperkt. De AP stelt ook vast dat in beginsel geen toestemming is vereist voor de gegevensverwerking via standaardtelemetrie, mits Microsoft de gegevensverwerking zou beperken tot die gegevens die strikt noodzakelijk zijn voor alleen de eerste twee doeleinden van de gegevensverwerking (oplossen van problemen en up-to-date en veilig houden van Windows), de gegevens niet ook voor andere doeleinden worden verwerkt, en Microsoft betrokkenen beter informeert over de subdoeleinden waarvoor zij de standaardtelemetriegegevens verwerkt. Dit laat echter de hoofdconclusie van de AP onverlet dat de standaardinstelling van Windows 10 Home en Pro is dat gegevens op volledig telemetrieniveau worden verwerkt, dat de telemetriegegevens ook voor twee reclamedoeleinden worden verwerkt en voor verbetering van producten en diensten van Microsoft), en dat Microsoft door het ontbreken van specifieke

⁶ Idem.

⁷ Zie bijvoorbeeld *Nudge and the Law: A European Perspective*, red. Alberto-Alemanno, Anne-Lise Sibony, Bloomsbury Publishing, 24 september 2015, en daarin aangehaald onderzoek van oa R. Balebako, 'Nudging Users towards Privacy on Mobile Devices', CHI 2011 workshop article, A. Acquisti, *Nudging Privacy. The Behavioral Economics of Personal Information* (2009), IEEE Security & Privacy en CR Sunstein, 'Deciding by Default' (2013), University of Pennsylvania Law Review.

informatie geen rechtsgeldige toestemming verkrijgt voor de gegevensverwerkingen voor deze vijf doeleinden.

Samenvattend komt de AP tot de volgende conclusie. In het licht van het feit dat de CNIL en de Beierse toezichthouder andere onderzoeksvragen hebben gesteld, de CNIL de feitelijke gegevensverwerking via telemetrie niet heeft onderzocht en zich baseert op de Franse dataproctiewetgeving, hebben de conclusies van de CNIL en de Beierse toezichthouder geen invloed op de beoordeling door de AP. De AP concludeert op basis van haar eigen onderzoek en de Wet bescherming persoonsgegevens dat Microsoft geen rechtsgeldige (specifieke en op informatie berustende) ondubbelzinnige toestemming verkrijgt voor de gegevensverwerking voor verschillende doeleinden via telemetrie, als bedoeld in artikel 8, onder a, van de Wbp.

De zienswijze van Microsoft leidt daarom niet tot aanpassing van het rapport.

2. Toestemming

Zienswijze Microsoft: Microsoft stelt kort samengevat zich op het standpunt dat gebruikers (ondubbelzinnig) toestemming geven voor de verwerking van de telemetriegegevens door gebruik te maken van het scherm met privacyinstellingen dat tijdens het installatieproces wordt getoond. Zij verwijst naar de richtsnoeren van ACM met betrekking tot cookies en het verkrijgen van toestemming voor het plaatsen ervan. Volgens Microsoft verkrijgt zij toestemming omdat (1) gebruikers worden voorzien van informatie over hun privacy keuzes, (2) gebruikers hun privacykeuzes kunnen aangeven door gebruik van schuifjes ("toggles") in het scherm en (3) de gebruiker is geïnformeerd dat bij het klikken op de "accepteer"-knop zijn keuze wordt bewaard en toegepast. De gebruiker heeft bovendien altijd de mogelijkheid om zijn privacykeuzes na installatie aan te passen. Microsoft stelt zich tevens op het standpunt dat de wijze waarop gebruikers hun keuzes kunnen maken met betrekking tot hun privacy in lijn is met de criteria van de Artikel 29-werkgroep over toestemming. De toestemming is volgens Microsoft ondubbelzinnig omdat de gebruiker verplicht moet klikken op de 'Accepteer' knop, en de vijf keuzes zichtbaar zijn. Hierdoor bestaat er volgens Microsoft geen twijfel over de intentie om toestemming te geven. Microsoft citeert: "(...) *unambiguous consent may be inferred from certain actions, in particular this will be the case when the actions lead to an unmistakable conclusion that consent is given.*" Tot slot zou volgens Microsoft de conclusie van de AP dat de gebruiker geen ondubbelzinnige toestemming geeft voor de verwerking van telemetriegegevens, niet in lijn zijn met de conclusies van de CNIL.

Reactie Autoriteit Persoonsgegevens: Met betrekking tot de conclusies van de CNIL verwijst de AP naar haar reactie in voorgaande paragraaf. De AP heeft zowel de voorlopige als de definitieve onderzoeksbevindingen afgestemd met ACM ten aanzien van de toepassing van artikel 11.7a van de Tw. In het rapport definitieve bevindingen is een paragraaf opgenomen waarin de AP beoordeelt dat Microsoft geen toestemming verkrijgt als bedoeld in artikel 11.7a van de Tw, en dat Microsoft zich met haar huidige werkwijze, waarbij zij de gegevens voor vijf doeleinden kan verwerken, niet op de uitzonderingen op het toestemmingsvereiste kan beroepen. De ACM heeft dit bevestigd.

Microsoft citeert onvolledig uit de opinie over toestemming van de Artikel 29-werkgroep. De volledige zin uit deze opinie luidt namelijk als volgt: "*In sommige omstandigheden kan ondubbelzinnige toestemming worden afgeleid uit bepaalde handelingen. Dat zal met name het geval zijn wanneer uit die handelingen onmiskenbaar kan worden geconcludeerd dat toestemming is gegeven. Maar of daadwerkelijk een rechtsgeldige toestemming is verleend, hangt af*

van de vraag of de betrokkene voldoende informatie over de gegevensverwerking heeft ontvangen om een geïnformeerd besluit te kunnen nemen (wie is de voor de verwerking verantwoordelijke, wat is het doel van de verwerking, enz.)."⁸ De werkgroep maakt deze opmerking bij een voorbeeld van de keuze die hotelgasten kunnen maken om wel of niet in een ruimte te gaan zitten waar zij kunnen worden gefotografeerd. De gasten ontvangen duidelijke informatie bij het inchecken dat er op bepaalde uren in één van de cafetaria's in het hotel foto's gemaakt kunnen worden. Als ze dat niet willen, kunnen ze naar een ander cafetaria in het hotel gaan. De werkgroep vervolgt met een alinea dat dit type impliciete toestemming niet zomaar toegepast kan worden in een online omgeving. " *Zoals reeds is opgemerkt, gelden voor "toestemmingen" in een offline-omgeving dezelfde eisen als voor "toestemmingen" in een onlineomgeving. Dat geldt dus ook voor het vereiste van ondubbelzinnigheid. Het risico van een dubbelzinnige toestemming is echter groter in een onlineomgeving. Hier moet nader bij worden stilgestaan.*" Vervolgens noemt de werkgroep een voorbeeld over standaardprivacyinstellingen. " *De standaardinstellingen van een sociaal netwerk, die gebruikers niet hoeven te controleren alvorens zij het netwerk gebruiken, stellen iedereen van de gebruikersgroep "vrienden van vrienden" in staat om alle persoonlijke informatie van elke gebruiker zichtbaar te maken voor alle "vrienden van vrienden". Gebruikers die niet willen dat hun informatie door "vrienden van vrienden" wordt bekeken, moeten op een knop klikken. Als zij dat niet doen, gaat de voor de verwerking verantwoordelijke er automatisch van uit dat zij hebben toegestemd in het zichtbaar maken van hun gegevens. Het is echter zeer twijfelachtig of het feit dat een gebruiker niet op de knop klikt, in alle gevallen betekent dat hij toestemt in het zichtbaar maken van zijn gegevens voor alle "vrienden van vrienden". Vanwege de onzekerheid over de vraag of een gebruiker met zijn "niet-handelen" tot uiting heeft willen brengen dat hij toestemt, kan "niet klikken" niet worden geacht een ondubbelzinnige toestemming te zijn [onderstreepingen toegevoegd door de AP]."*⁹

De werkgroep waarschuwt tenslotte expliciet voor het gebruik van vooraangevinkte vakjes. " *De Groep heeft zich eerder – in de context van direct marketing via e-mail uitgesproken over de ongeschiktheid van een "toestemming" die op het stilzwijgen van de betrokkene is gebaseerd. "Impliciete instemming met het ontvangen van dergelijke email is niet verenigbaar met de definitie van toestemming van Richtlijn 95/46/EG [...]. Ook al aangeklikte/aangekruiste vakjes op bijvoorbeeld websites zijn niet verenigbaar met de definitie van de Richtlijn.*"¹⁰

De AP concludeert dat Microsoft in strijd handelt met artikel 11.7a, tweede lid van de Tw, omdat de informatie over de doeleinden van de gegevensverwerking onvoldoende duidelijk is en deels onjuist en zij (mede daardoor) geen rechtsgeldige (actieve en bewuste) toestemming verkrijgt. Daarnaast stelt de AP vast dat Microsoft via de vooraangevinkte vakjes in het installatiemenu geen ondubbelzinnige toestemming krijgt voor de verwerking van persoonsgegevens die het gevolg is van het opslaan en naar zich laten verzenden van telemetrieberichten. Dit is in lijn met de opinie over toestemming van de Artikel 29-werkgroep.

De AP stelt overigens vast dat Microsoft ook in haar zienswijze op de voorlopige bevindingen al had kunnen reageren op dit onderdeel van de bevindingen. De mogelijkheid die de AP heeft geboden om te reageren op feitelijke omissies of onjuistheden in het rapport definitieve bevindingen, is niet bedoeld als een dialoog waarbij een ondertoezichtgestelde telkens nieuwe argumenten kan aandragen ten aanzien van dezelfde feiten en beoordeling.

De zienswijze van Microsoft leidt niet tot aanpassing van het rapport.

⁸ Artikel 29-werkgroep, WP 187, Advies 15/2011 over de definitie van "toestemming", p. 26.

⁹ Idem, p. 27-28.

¹⁰ Idem, p. 28.

3. Doelbinding en big data

Microsoft voert in haar zienswijze aan dat de AP miskent dat het toepassen van een big data approach meebrengt dat het onmogelijk is om een welbepaald doeleinde voor de verwerking van persoonsgegevens te geven. In het verlengde daarvan stelt Microsoft zich op het standpunt dat het ook niet noodzakelijk is om bij een big data approach een welbepaald doeleinde voor iedere verwerking te omschrijven. Hiertoe wijst Microsoft erop dat de Artikel 29-werkgroep in *Opinie 03/2013* een meer flexibele benadering van het doelbindingscriterium toestaat bij de verwerking van persoonsgegevens in het kader van een big data approach, zolang bepaalde waarborgen zijn getroffen. Volgens Microsoft zijn die waarborgen aanwezig:

- de persoonsgegevens worden niet verder verwerkt voor een ander doeleinde dan waarvoor de gegevens in eerste instantie zijn verzameld;
- het is voor de gebruiker duidelijk voor welk doeleinde de gegevens worden verzameld;
- de impact van de verdere verwerking voor de gebruiker is beperkt;
- Microsoft biedt extra waarborgen in de vorm van privacy training voor de engineers, het hanteren van het principe van dataminimalisatie, het anonimiseren van de gegevens en het toepassing van een beperkte bewaartermijn.

Nu Microsoft deze waarborgen heeft getroffen, is deze meer flexibele benadering van het doelbindingsbeginsel gerechtvaardigd, aldus Microsoft.

Reactie Autoriteit Persoonsgegevens: Zoals in de Bevindingen in paragraaf 5.6.2 is geconstateerd, zijn de doeleinden waarvoor Microsoft gegevens verzameld zo algemeen geformuleerd, dat geen sprake is van welbepaald en uitdrukkelijk omschreven doeleinden. Reeds daarom verzamelt Microsoft de gegevens in strijd met artikel 7 van de Wbp. Hetgeen Microsoft heeft aangevoerd over een in haar ogen gerechtvaardigde verdere verwerking van die persoonsgegevens, leidt – wat daar verder ook van zij – dan ook niet tot een andere conclusie.

De zienswijze van Microsoft leidt niet tot aanpassing van het rapport.

4. Overschrijven privacy-vriendelijke instellingen

Zienswijze Microsoft: Microsoft schrijft dat zij er (nog) niet in is geslaagd om de bevinding van de AP te reproduceren dat privacy-vriendelijke instellingen zijn overschreven bij de upgrade naar de Creators Update. Volgens Microsoft heeft het merendeel van de gebruikers in Nederland Windows 10 op een andere manier geïnstalleerd, namelijk via de (automatische) Windows Update. Deze gebruikers kregen een ander installatiescherm te zien, waarin de bestaande privacy-instellingen wél werden gerespecteerd. Microsoft beschrijft dit als de 'Update Privacy Experience' (UPX). Microsoft heeft uitgebreide testen doorlopen om te bevestigen dat de gekozen instellingen in UPX in lijn zijn met de bestaande instellingen van de klant en dat zodra deze instellingen zijn geselecteerd via UPX, de instellingen dienovereenkomstig in de Creators Update worden opgenomen.

Microsoft licht toe dat drie groepen van gebruikers in Nederland de UPX niet hebben gezien, namelijk:

- Consumenten of IT professionals die handmatig de Creators Update hebben geïnstalleerd (zoals de AP heeft gedaan);
- Gebruikers met apparaten met kenmerken die duiden op zakelijk of systeembeheer gebruik, en;
- Gebruikers met de eerste versies van Windows 10, en apparaten die al een paar maanden geen nieuwe security updates hadden geïnstalleerd.

Microsoft beschrijft dat zij eraan werkt om de UPX in de toekomst ook te gaan tonen aan de eerste groep gebruikers.

Reactie Autoriteit Persoonsgegevens: De AP heeft inderdaad zelf de upgrade naar de Creators Update geïnstalleerd, omdat zij voor het onderzoek niet kon wachten totdat Microsoft deze versie van Windows 10 automatisch zou aanbieden. De AP heeft haar aanvankelijke bevinding van 24 april 2017 dat de privacy-vriendelijke instellingen daarbij werden overschreven, gecontroleerd, en op 30 juni 2017 opnieuw een upgrade gedaan vanuit de Anniversary Update naar de Creators Update (Makers-update in het Nederlands, versie 1703).

Het onderzoek is verricht op een virtuele machine met Windows 10 1607. Hiervoor is gebruik gemaakt van Virtual Box, versie 5.1.20 r114628. De AP heeft van alle stappen in dit onderzoek screenshots gemaakt met datum-tijdstempel. De AP heeft in beide gevallen de upgrade getest vanuit een lokaal account, niet vanuit een Microsoft account.

In beide gevallen heeft de AP in de Anniversary Update alle privacy-instellingen van Windows 10 zo privacy-vriendelijk mogelijk ingesteld, inclusief alle geavanceerde instellingen in de browser Edge. Nadat de AP eerst alle updates had geïnstalleerd in de Anniversary Update, heeft de AP de Creators Update gedownload door te klikken op de boodschap: "*Goed nieuws! De Windows 10-makersupdate is onderweg. Wilt u deze als een van de eersten ontvangen? Ja, laten zien hoe dat moet.*"

Vervolgens is de update assistent gedownload door te klikken op de link "updateassistent" op de website: support.microsoft.com/nl-nl/help/4014184/windows-10-creators-update-here. Door middel van de updateassistent zijn de stappen doorlopen om de Creators Update te installeren.

De AP heeft na de installatie in beide gevallen het zelfde installatiescherm gezien als voor nieuwe gebruikers van Windows 10, waarin de gebruiker werd gevraagd om de vijf verwerkingen betreffende Locatie, Spraakherkenning, Diagnostische gegevens, Op maat gemaakte ervaringen met diagnostische gegevens en Relevante advertenties, te accepteren. In dit scherm stonden alle instellingen in beide gevallen standaard op AAN, dus op dezelfde wijze als het installatiemenu bij een schone installatie van de Windows 10 Creators Update. De AP stelt vast dat Microsoft in dit scherm niet heeft getoond wat de instellingen waren die een gebruiker in de Anniversary Update had gekozen, maar alleen vooraangevinkte toestemmingsvakjes liet zien voor de maximale gegevensverwerking. De AP heeft op 'Accepteren' geklikt, en daarna de instellingen vastgelegd in het privacy menu.

De AP heeft vervolgens de screenshots vergeleken van de privacy-instellingen in de Anniversary Update en de Creators Update. In beide gevallen stond in de Creators Update het telemetrieniveau op volledig, en stonden het Reclame ID en het gebruik van de gegevens voor gepersonaliseerde aanbiedingen en reclame AAN, terwijl de AP deze instellingen in de Anniversary Update op respectievelijk 'basis' en UIT had gezet. Ook de privacyvriendelijke instelling voor 'Spraak, handschrift en typen' werd in beide gevallen overschreven. Onder het kopje "Spraak, handschrift en typen" in het privacy menu stond in beide gevallen de optie: "Spraakdiensten en tekstsuggesties **uits**chakelen." De AP had hier verwacht "Spraakdiensten en tekstsuggesties **in**schakelen", omdat de AP deze optie in het installatiemenu van de Anniversary Update had uitgeschakeld.

De AP concludeert dat van de vijf instellingen uit het installatiemenu alleen de privacyvriendelijke instelling voor locatiegegevens vanuit de Anniversary Update werd overgenomen in de Creators Update.

De overige telemetrie-instellingen waren na de upgrade op privacy-onvriendelijk gezet. Ook de browser-instelling “Zoek- en websitesuggesties weergeven terwijl ik typ” werd overschreven bij de upgrade naar de Creators Update, en op AAN gezet. Gebruikers van Windows 10 Home en Pro konden dit alleen vaststellen als zij na de upgrade alle privacy-instellingen naliepen.

De AP voegt toe aan het rapport Bevindingen, paragraaf 3.5.1.2

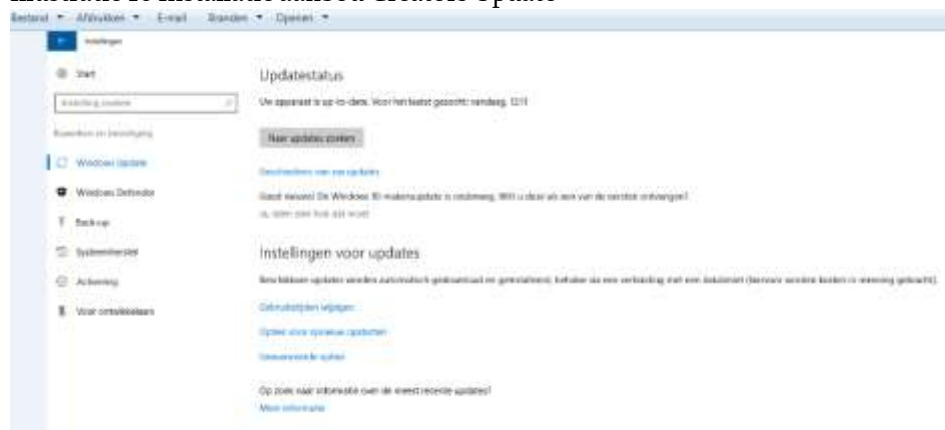
Microsoft heeft in de Creators Update de 'Zo snel mogelijk aan de slag instellingen' opgeheven. In plaats daarvan zien (nieuwe) gebruikers een scherm met vijf opties onder het kopje 'Privacyinstellingen voor uw apparaat kiezen'. Bestaande gebruikers die de upgrade handmatig hebben geïnstalleerd (en niet hebben gewacht op de gefaseerde uitrol van de automatische update door Microsoft zelf) kregen dit scherm ook te zien.

Nadat bestaande gebruikers alle updates in Anniversary Update hadden geïnstalleerd, verscheen de mededeling dat zij konden upgraden naar de Makers Update. Microsoft schreef: "*Goed nieuws! De Windows 10-makersupdate is onderweg. Wilt u deze als een van de eersten ontvangen? Ja, laten zien hoe dat moet.*"

Een betrokkene die de telemetrie op 'standaard' had ingesteld in de Anniversary Update, en de Creators Update op deze manier zelf installeerde, kreeg hetzelfde installatiescherm te zien als nieuwe gebruikers van Windows 10, met als standaardinstelling 'volledige telemetrie'. Daarnaast was ook het Reclame ID 'aan' gezet, en stond ook de verwerking van telemetriegegevens aan voor het tonen door Microsoft van gepersonaliseerde reclame.

De AP heeft vastgesteld dat Microsoft bij deze handmatige installatie de bestaande privacy-vriendelijke instellingen in eerdere Windows 10-versies niet heeft overgenomen, ook niet als een gebruiker had gekozen voor 'overname van bestanden en instellingen'.¹¹

Illustratie 16 Installatie aanbod Creators Update

¹¹ Forensisch vastgelegd op 24 april en 30 juni 2017. De AP heeft de instellingen vastgelegd voor en na het uitvoeren van de anniversary update (1607), en voor en na het uitvoeren van de Creators Update (1703). De AP heeft voor het uitvoeren van de update de meest privacyvriendelijke opties aangezet en deze na de update gecontroleerd op wijzigingen. Hierbij heeft de AP geconstateerd dat de instellingen niet werden gewijzigd tijdens het uitvoeren van de Anniversary Update, maar wel na het handmatig installeren van de Creators Update. In het laatste geval werd de instelling van standaard naar volledige telemetrie gezet, het Reclame ID weer aangezet, evenals het gebruik voor gepersonaliseerde reclame door Microsoft toegestaan. Volgens Microsoft betreft dit echter maar een klein deel van de gebruikers in Nederland van Windows 10 Home en Pro. Gebruikers die wel hebben gewacht op het aanbod voor een upgrade, hebben een ander scherm gezien, waarbij hun bestaande privacy-instellingen wel zijn overgenomen. Aanvullende zienswijze Microsoft, 5 oktober 2017.

De AP voegt toe aan het rapport Bevindingen, paragraaf 5.7.1.2

De AP heeft daarnaast vastgesteld dat Microsoft in de Creators Update bij een deel van de gebruikers in Nederland de bestaande privacy-vriendelijke instellingen uit de Anniversary Update heeft overschreven. Dit was het geval bij gebruikers die snel de upgrade wilden installeren, en niet wilden wachten op de gefaseerde uitrol van de upgrade van het besturingssysteem door Microsoft.

Een betrokkene die de telemetrie op 'standaard' had ingesteld in de Anniversary Update, en de Creators Update op deze manier zelf installeerde, kreeg hetzelfde installatiescherm te zien als nieuwe gebruikers van Windows 10, met als standaardinstelling 'volledige telemetrie'. Daarnaast was ook het Reclame ID 'aan' gezet, en stond ook de verwerking van telemetriegegevens aan voor het tonen door Microsoft van gepersonaliseerde reclame.

Microsoft heeft er in haar aanvullende zienswijze van 5 oktober 2017 op gewezen dat het merendeel van de gebruikers in Nederland Windows 10 op een andere manier heeft geïnstalleerd, namelijk via de (automatische) Windows Update. Deze gebruikers kregen een ander installatiescherm te zien, waarin de bestaande privacy-instellingen wél werden gerespecteerd. Microsoft beschrijft dit als de 'Update Privacy Experience' (UPX). Microsoft ligt toe dat drie groepen van gebruikers in Nederland de UPX niet hebben gezien, namelijk:

- Consumenten of IT professionals die handmatig de Creators Update hebben geïnstalleerd (zoals de AP heeft gedaan);
- Gebruikers met apparaten met kenmerken die duiden op zakelijk of systeembeheer gebruik, en;
- Gebruikers met apparaten met de oudste versies van Windows 10, en apparaten waarop al een paar maanden geen nieuwe security updates waren geïnstalleerd.

Microsoft beschrijft dat zij eraan werkt om de UPX in de toekomst ook te gaan tonen aan de eerste groep gebruikers.¹²

Onverlet de zienswijze van Microsoft dat bij het merendeel van de gebruikers in Nederland de bestaande privacy-instellingen wel zijn behouden, heeft de AP (tot tweemaal toe) vastgelegd dat dit niet het geval was bij gebruikers die snel de Creators Update wilden installeren. Daarnaast noemt Microsoft nog twee andere groepen gebruikers bij wie de bestaande privacyvriendelijke instellingen zijn overschreven bij de upgrade naar de Creators Update.

Microsoft kan daarom ten aanzien van deze gebruikers met de onderzochte werkwijze voor de gegevensverwerkingen via telemetrie (inclusief het Reclame ID en handschriftgegevens) ook geen geslaagd beroep doen op de grondslag van *ondubbelzinnige* toestemming als bedoeld in artikel 8, onder a, van de Wbp.

De zienswijze van Microsoft leidt op dit punt tot aanpassing van de samenvatting, beoordeling en conclusie in het rapport.

5. Feitelijke onjuistheden of omissies

Zienswijze Microsoft: Microsoft wijst erop dat de bevindingen van de AP een aantal feitelijke fouten bevatten.

¹² Microsoft, aanvullende zienswijze 5 oktober 2017, p. 11-16.

1. Het is niet juist dat Microsoft via [VERTROUWELIJK] URL's verzamelt die Windows 10-gebruikers bezoeken. In de Creators Update wordt de targetname van domeinen gehasht.¹³
2. Het is niet juist dat [VERTROUWELIJK].
3. Het is niet juist dat het telemetrieniveau op volledig staat als een gebruiker de instellingen niet handmatig wijzigt. Bij het upgraden naar de Creators Update worden de instellingen gerespecteerd die een gebruiker eerder heeft gekozen.
4. Microsoft heeft het netwerkverkeer naar buiten toe met opzet versleuteld en beschermd met *certificate pinning*. Dit is om gebruikers te beschermen en niet om het de toezichthouder onmogelijk te maken de details te zien.
5. Microsoft heeft inderdaad contactgegevens van houders van een Microsoft account, zoals NAW, geboortedatum, telefoonnummer en e-mailadres, maar de AP laat na om te vermelden dat Microsoft deze gegevens apart bewaart van technici die toegang hebben tot diagnostische gegevens.
6. De AP laat na te vermelden dat het IP-adres automatisch onderdeel is van elk internetpakket. Microsoft licht toe: "*Op het moment dat het internetpakket wordt ontvangen wordt dit geregistreerd in de Microsoft cloud.*"
7. Sinds de Creators Update verzamelt Microsoft niet meer bij gebruik van apps: "*het ID, de naam en de uitgever van een geïnstalleerde app en een overzicht van frequentie van gebruik van elke app en hoe vaak een app op de voorgrond stond.*"
8. De omschrijving die Microsoft in haar openbare documentatie over standaardtelemetrie heeft gegeven van het CDNid is onjuist. CDNid is "ID voor het gebruikte Content Delivery Network (CDN)", en niet [VERTROUWELIJK]. Microsoft zal het document actualiseren.
9. Het is onjuist dat Microsoft (in de Anniversary Update) bij uitgebreide en volledige telemetrie per soort gegeven een aanvullende steekproef kon nemen (sample) van ongeveer 2% van alle consumenten retailapparaten met Windows 10 Home of Pro. Microsoft schrijft Microsoft schrijft [VERTROUWELIJK] De sample-rate is in het algemeen 2%, maar kan ook 1% procent zijn. [VERTROUWELIJK].
10. Het is onjuist dat Microsoft alleen de volledige dump van het systeemgeheugen verzamelde dat door een applicatie werd gebruikt op het moment van een crash als het apparaat in de steekproef zat. Crashdump rapportage is gebaseerd op het nemen van een subgroep aan crashdumps op basis van een methodologie die verschilt van de gebruikelijke sampling.
11. De beschrijving van de AP van het verzamelen van locatiegegevens in de app Maps is gedeeltelijk onjuist. Microsoft verzamelt de handmatige ingevoerde locatie van Begin en Eind in de app. Dat is niet noodzakelijkerwijs de locatie van de computer of gebruiker, maar kan ook iemand betreffen uit Redmond die een route vraagt van Londen naar Parijs.
12. De AP noemt de zelfgekozen namen van apparaten ten onrechte BSSID's. Dit moet zijn: SSID's.
13. Het is onjuist dat Microsoft het Reclame ID zowel bij standaard als bij volledige telemetrie verzamelt. Bij standaard telemetrie wordt de status van de Reclame ID switch verzameld, maar niet de ID zelf.
14. De gegevens die worden verzameld bij telemetrie-instelling "Standaard" (basic) worden tevens gebruikt voor het doel "Microsoft producten en diensten verbeteren". De rode kruisen in illustratie 5 op p. 45 van de Bevindingen dienen in zoverre te worden veranderd in een √-teken.

Reactie Autoriteit Persoonsgegevens: Voor zover Microsoft in haar zienswijze heeft gewezen op feitelijke fouten of omissies in de feitelijke bevindingen, heeft de Autoriteit Persoonsgegevens deze fouten hersteld

¹³ Microsoft brief van 22 september 2017, p. 4, met verwijzing naar twee telemetrieberichten in de (hernummerde) Bijlage 3 met voorbeelden van telemetrieberichten.

in de definitieve bevindingen. Dit geldt in ieder geval voor het tweede, vijfde, negende, tiende, elfde, twaaftde en veertiende punt.

Ten aanzien van het tweede punt corrigeert de AP de beschrijving van de beschrijving van [VERTROUWELIJK].

Ten aanzien van het vijfde punt vermeldt de AP in het rapport dat *Microsoft heeft verklaard dat zij bij standaard telemetrie (in alle Windows 10-versies) geen identifiers verzamelt die de gebruiker direct kunnen identificeren, om de privacy van gebruikers te beschermen. Microsoft heeft van houders van een Microsoft account wel contactgegevens zoals NAW, geboortedatum, telefoonnummer en e-mailadres (zie paragraaf 3.5.1.2 van dit rapport)*. De AP zal hieraan toevoegen dat Microsoft in haar zienswijze van 22 september 2017 heeft verklaard dat zij de contactgegevens van houders van een Microsoft account apart bewaart van technici die toegang hebben tot diagnostische gegevens om de privacy van gebruikers te beschermen. De AP zal deze aanvulling ook toevoegen achter twee andere zinnen in het rapport. Het gaat om de zinnen: "*Zoals toegelicht in paragraaf 3.5.1.2 van dit rapport beschikte Microsoft daarnaast over aanvullende contactgegevens van houders van een Microsoft-account, zoals NAW, geboortedatum, telefoonnummer en e-mailadres.*" en: "*Bij gebruikers met een Microsoft-account verzamelt Microsoft (naast de aanvullende contactgegevens die houders van een Microsoft-account zelf verstrekken, zoals (...)*". Volledigheidshalve merkt de AP op dat het feit dat Microsoft deze gegevens apart bewaart, niets verandert aan de conclusie dat dit voor Microsoft persoonsgegevens zijn, omdat zij de identiteit van betrokkenen kan vaststellen zonder dat dit een onevenredige inspanning vergt.

In haar negende opmerking verduidelijkt Microsoft dat het bij de steekproeven niet gaat om dezelfde soort gegevens, maar juist om andere gegevens, en dat het niet 'ongeveer' maar 'meestal' 2% van de apparaten betreft. De AP reageert hierop als volgt. Microsoft laat na om te vermelden dat de meeste gegevens die zij bij uitgebreide en volledige telemetrie verzamelde (en sinds de Creators Update bij volledige telemetrie verzamelt), op 100% worden gesampeld. Dat wil zeggen dat er een set gegevens is die Microsoft van alle apparaten met Windows 10 Home en Pro verzamelt bij volledige telemetrie. Daarnaast kan Microsoft ten aanzien van andere gegevens steekproeven nemen van een deel van de apparaten met Windows 10 Home en Pro die op volledige telemetrie zijn ingesteld. Die steekproeven betreffen, zoals Microsoft toelicht, meestal 2% van de apparaten. De AP wijzigt de betreffende zin in het rapport (paragraaf 3.3.4) daarom als volgt: *Microsoft kon daarnaast bij uitgebreide en volledige telemetrie een aanvullende steekproef nemen (sample) ten aanzien van andere gegevens. De sampling rate besloeg in het algemeen 2% van alle Windows-apparaten.*

Ten aanzien van het tiende punt corrigeert de AP de beschrijving van de crashdumprapportage in paragraaf 3.3.4 van de bevindingen. De AP verwijdert de zin: [VERTROUWELIJK] en vervangt deze door de zin: "*Daarnaast verzamelde Microsoft steekproefsgewijs de volledige dump van het systeemgeheugen dat door een applicatie werd gebruikt op het moment van een crash. Voor het nemen van deze steekproeven gebruikte Microsoft een andere methodologie dan voor de gebruikelijke steekproeven bij uitgebreide en volledige telemetrie.*"

In haar elfde opmerking wijst Microsoft erop dat het bij de verzamelde locaties uit de app Maps alleen gaat om begin- en eindbestemmingen die door de gebruiker worden ingevoerd. De AP voegt het woord 'handmatige ingevoerde' in paragraaf 3.3.4 van het rapport definitieve bevindingen toe aan de zinsnede: "*Als een gebruiker de kaartsoftware gebruikte om een route te bepalen, verzamelde Microsoft de handmatige ingevoerde gegevens over de huidige locatie van de computer (in GPS latitude/longitude) en de gewenste locatie, evenals het gekozen vervoermiddel.*"

Naar aanleiding van de twaaalfde opmerking draait de AP het gebruik van de woorden BSSID en SSID om in het rapport definitieve bevindingen. Bijvoorbeeld in paragraaf 3.3.4 luidt de correcte formulering: "*Ten slotte verzamelde Microsoft op het niveau van uitgebreide telemetrie bijvoorbeeld ook het MAC-adres van netwerkkapparatuur zoals routers (BSSID), en de zelfgekozen naam (SSID) van dat soort apparaten.*"

Naar aanleiding van de veertiende opmerking corrigeert de AP beschrijvingen van de doeleinden in het rapport (inclusief in de tabel in paragraaf 3.4.2). De AP zal in de lopende tekst van het rapport en Bijlage 1 en Bijlage 2 aangeven dat Microsoft de telemetriegegevens op beide niveaus voor drie doeleinden kan verwerken, of voor vijf als een gebruiker de verwerkingen voor de twee reclaimedoeleinden niet actief heeft uitgezet.

Ten aanzien van de eerste, derde, zevende en achtste opmerking geldt dat geen sprake is van een feitelijke onjuistheid. De AP heeft in (de hernummerde) Bijlage 3, kopje 7, bij de Bevindingen twee telemetrieberichten opgenomen die vastgelegd zijn in de Creators Update via [VERTROUWELIJK] (eerste opmerking). In beide gevallen is de targetname (het domein), niet gehasht. De berichten zijn vastgelegd op 3 mei 2017. Het is dus niet juist dat Microsoft sinds de Creators Update in dit event de targetnames van domeinnamen hasht. Voor zover Microsoft haar werkwijze nadien zou hebben aangepast, is geen sprake van een feitelijke onjuistheid, maar van een nieuwe werkwijze. Die eventuele nieuwe werkwijze is door de AP niet onderzocht. In zijn algemeenheid merkt de AP evenwel op dat *hashing* mogelijk wel een nuttige beveiligingsmaatregel kan zijn, maar vrijwel nooit leidt tot de conclusie dat geen sprake meer is van de verwerking van persoonsgegevens.¹⁴

De AP heeft in paragraaf 4 van deze bijlage toegelicht dat zij tot twee keer toe heeft vastgelegd dat de privacyvriendelijke instellingen uit de Anniversary Update zijn overschreven als gebruikers de upgrade naar de Creators Update handmatig hebben doorgevoerd (derde opmerking). De zevende opmerking betreft een kennelijke leesfout van Microsoft: de betreffende zin is opgenomen in de paragraaf over de gegevensverwerking bij standaard telemetrie ten tijde van de Anniversary Update, en niet bij de beschrijving van de gegevensverwerking van standaard telemetrie sinds de Creators Update. De achtste opmerking betreft een onjuistheid van Microsoft zelf in haar openbare documentatie over standaard telemetrie. Niettemin zal de AP de beschrijving in het rapport aanpassen, onder verwijzing naar de reactie van Microsoft.

De vierde en zesde opmerking betreffen vermeende omissies in het rapport. Omdat de AP in beide gevallen nalaat om te vermelden dat het hier om evidente technische processen gaat, zou een verkeerde indruk kunnen ontstaan. Ten aanzien van de *certificate pinning* (derde punt) beschrijft de AP op neutrale wijze dat het netwerkverkeer naar buiten toe is versleuteld en beschermd met *certificate pinning*, waardoor de AP niet zelf kon verifiëren welke gegevens er van de onderzoek pc's naar Microsoft werden verzonden, en dat de AP daarom vier andere onderzoeksmethoden heeft gehanteerd. Ook oordeelt de AP dat betrokkenen en ook geavanceerde systeembeheerders door de *certificate pinning* niet met verkeerscontroletechnieken (*man in the middle*) kunnen verifiëren welke gegevens er vanuit hun systeem naar Microsoft worden verzonden. Hiermee wordt niet de suggestie gewekt dat Microsoft expres *certificate pinning* heeft aangebracht om het onderzoek door de toezichthouder te bemoeilijken, maar alleen feitelijk vastgesteld dat Microsoft geen manier aanbiedt aan betrokkenen om zelf de gegevensstroom te

¹⁴ Zie de Vragen en Antwoorden van de Autoriteit Persoonsgegevens over hashing, op op <https://autoriteitpersoonsgegevens.nl/nl/onderwerpen/beveiliging/beveiliging-van-persoonsgegevens#zijn-gehashte-persoonsgegevens-anoniem-6127>.

controleren. Volledigheidshalve zal de AP aan beide passages toevoegen dat *certificate pinning* een beveiligingsmaatregel is om onderschepping van het verkeer door derde partijen te voorkomen.

Ten aanzien van het IP-adres (zesde punt) beschrijft de AP op neutrale wijze dat Microsoft bij het verzamelen van de telemetriegegevens ook automatisch het IP-adres verzamelt waarmee het apparaat van de gebruiker aan internet is verbonden. De AP licht toe: "*Dit adres is niet opgenomen in de telemetriegegevens zelf, maar komt wel met elke verzending mee naar Microsoft.*"¹⁵ De voetnoot licht toe: "*Microsoft noemt dit gegeven in haar Privacyverklaring, onder het kopje Telemetrie & foutrapportage als één van de gegevens die zij bij standaard telemetrie verzamelt. Zie paragraaf 3.5.3 van dit rapport.*" De AP zal volledigheidshalve aan de zin toevoegen, achter het woordje 'wel': (*als automatisch onderdeel van elk internetpakket*).

Ten aanzien van de dertiende opmerking valt uit de reactie van Microsoft niet op te maken of de AP een feitelijk onjuiste omschrijving heeft gegeven van het gebruik van het Reclame ID door Microsoft bij standaard telemetrie. De AP schrijft: "*De AP heeft het Reclame ID in het onderzoek naar de Creators Update alleen waargenomen bij volledige telemetrie, niet bij standaard telemetrie. In de Creators Update hebben gebruikers de mogelijkheid gekregen het Reclame ID apart uit te schakelen. Microsoft maakt in haar privacytoelichtingen en in haar zienswijze geen onderscheid tussen het gebruik van het Reclame ID bij standaard of bij volledige telemetrie. Microsoft schrijft bijvoorbeeld in haar zienswijze: "De ContentDeliveryManager beheert de Windows interactievlakken en baseert zich op het Advertising ID en op de in niveau standaard verzamelde informatie om persoonlijke aanbevelingen en tips te bieden die de gebruiker kunnen helpen in het gebruik van Windows. Als gegevens uit Census bijvoorbeeld aangeven dat er een pen is aangesloten op een apparaat, dan is Microsoft in staat om de gebruikers tips te geven over het gebruik van de pen of kan zij apps voorstellen die goed werken met de pen."*"¹⁶ De AP schrijft ook in de tabel over standaard telemetrie tijdens de Anniversary Update: *Microsoft verzamelt deze ID uit de (app) Store, met als voetnoot de bron van deze informatie die Microsoft heeft verstrekt onder het kopje 'Store'.*

Om een mogelijk misverstand te voorkomen, zal de AP niettemin de laatste zin van deze alinea schrappen (en een vergelijkbare zin in de paragrafen 3.5.1.2 en 3.5.2). [VERTROUWELIJK]. De AP zal aan de eerste zin van bovenstaande alinea een voetnoot toevoegen dat de AP bij standaardtelemetrie alleen een bericht heeft aangetroffen over de status van het Reclame ID (aan of uit).

Indien Microsoft via haar reactie had willen betogen dat zij het Reclame ID in het geheel niet gebruikt bij het niveau van standaard telemetrie, is de keuzemogelijkheid voor gebruikers om dit 'uit' te zetten, los van de keuze voor het telemetrieniveau, onduidelijk. Bovendien zou Microsoft in dat geval onjuiste informatie verstrekken, omdat zij in haar informatie over het Reclame ID geen onderscheid maakt tussen standaard en volledige telemetrie, maar beschrijft dat zij een Reclame ID aanmaakt voor elke gebruiker van een apparaat.

Samenvattend past de AP feitelijke onjuistheden of omissies aan in de definitieve bevindingen. Dit heeft niet geleid tot wijziging van de conclusies in het rapport.

¹⁵ Microsoft noemt dit gegeven in haar Privacyverklaring, onder het kopje Telemetrie & foutrapportage als één van de gegevens die zij bij standaard telemetrie verzamelt. Zie paragraaf 3.5.3 van dit rapport.

¹⁶ Brief Microsoft met antwoorden op vragen AP van 23 juni 2016, antwoord op vraag 13.

Contactgegevens

Bezoekadres

(alleen volgens afspraak)
Bezuidenhoutseweg 30
2595 AJ DEN HAAG

Let op: bij bezoek aan de Autoriteit Persoonsgegevens moet u een geldig identiteitsbewijs laten zien.

Postadres

Postbus 93374
2509 AJ DEN HAAG

Telefonisch spreekuur

Op onze website autoriteitpersoonsgegevens.nl vindt u informatie en antwoorden op vragen over de bescherming van persoonsgegevens. Heeft u op deze website geen antwoord op uw vraag gevonden? Dan kunt u contact opnemen met de publieksvoorlichters van de Autoriteit Persoonsgegevens tijdens het telefonisch spreekuur via telefoonnummer 0900-2001 201. De publieksvoorlichters zijn bereikbaar op werkdagen van 09.30 tot 12.30 uur. (5 cent per minuut, plus de kosten voor het gebruik van uw mobiele of vaste telefoon).

Persvoorlichting

Journalisten en redacteurs kunnen met vragen terecht bij de woordvoerders van de Autoriteit Persoonsgegevens via telefoonnummer 070-8888 555.

Zakelijke relaties

Bent u een zakelijke relatie van de Autoriteit Persoonsgegevens, zoals een leverancier, dan kunt u ons telefonisch bereiken via telefoonnummer 070-8888 500.